Uusikaupunki

Talouden toteutuminen 2026 / Osavuosikatsaus 1-9

Kaupunginhallitus 19.10.2026 § 209

Valmistelija: Talous- ja hallintojohtaja Katja Aalto
Laskentapäällikkö Päivi Forsman
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Liitteenä tammi-syyskuun 2026 osavuosikatsaus. Katsaus pitää talouden toteuman ja raportissa on pyritty myös avaamaan olennaisia toimintaan ja talouteen liittyviä tapahtumia ja arvioida palvelualueiden tulevaa kehitystä.

Toimielimet raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle neljännesvuosittain: ensimmäinen raportointikausi kattaa kuukaudet 1–3 (taloudelliset tavoitteet), toinen 1–6 (toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet), kolmas 1–9 (taloudelliset tavoitteet) ja neljäs 1–12 (tp). Raportit toimitetaan palvelualueittain.

Käyttötaloudessa noudatetaan koko talousarvion osalta lautakunnittain nettositovuutta (paitsi elinvoima- ja työllisyyspalvelut) ja sitovaksi eräksi määritellään ulkoisten ja sisäisten toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli toimintakate. Investoinneissa investointisuunnitelman investointikohteet ovat hankekohtaisesti sitovia kuitenkin siten että pienemmät hankkeet esimerkiksi liikunta ja leikkipaikkarakentaminen on oma sitovuustasonsa.

Tasaisen käytön mukainen yhdeksän kuukauden tuottojen ja kulujen käyttöaste ja toimintakate on 75 % budjetoidusta. Palkkojen toteutumisaste on tätä suurempi johtuen siitä, että yli 0,6 kuukauden palkkamenoja vastaava lomaraha maksetaan kesäkuussa. Käyttöprosenttiin vaikuttaa myös se, että tuottojen ja kulujen kertymiä ei kaikkia voida jaksottaa tasaisesti (esim. maanvuokratulot). Varsinkin palvelualuiden toteumissa saattaa yksittäiset erät ja niiden jaksottuminen vaikuttaa, mitä on pyritty avaamaan raportin tekstissä.

Toteutumisvertailun alussa on kaupungin tuloslaskelmat (ensin pelkät ulkoiset erät) ja näiden jälkeen kaupungin ja liikelaitosten yhdistetty tuloslaskelma. Liikelaitosten tuloslaskelmat ovat vertailun lopussa.

<u>Kaupungin tuloslaskelman toteutuminen</u>

Uusikaupunki

Kaupungin tuloslaskelman vertailukelpoisuutta edellisen vuoden lukujen kanssa heikentää Wintterin käyttöönotto helmikuussa/elokuussa 2025 ja ruokapalveluiden siirtyminen omaan tuotantoon 2025 sekä sisäisten vuokrien kulujen siirto tuloslaskelmassa palveluiden ostoista muiden toimintakulujen alle.

Kaupungin toimintatuotot olivat 1-9 osalta 20,3 milj. euroa ja talousarvion mukaiset (75,3% TA:sta). Tuet ja avustukset ylittävät sekä vuoden takaisen vastaavan toteuman että talousarvion johtuen Ely-maahanmuuttokorvausten ennakoitua suuremmasta määrästä. Toisaalta taas esim. toinen erä maanvuokratuottoja laskutetaan vasta marraskuussa, myökään laskutus Turulta TE-lähipalveluista ei ole ajan tasalla sopimuksesta johtuen.

Kaupungin toimintakulujen toteuma oli 51,2 milj euroa ja kokonaisuudessaan 1-9 osalta talousarvion mukainen (74,6%) Henkilöstökulujen toteutumisaste oli 80,4 %, palvelujen ostojen 69,3 % ja aineiden ja tarvikkeiden ostojen 68,7% talousarviosta. Henkilöstökuluissa ylitys talousarvioon tulee perusopetuksesta jossa talousarvio oli osittain alimitoitettu. Opettajien määrä ei vähentynyt niin paljon kuin oli arvioitu vaan sen sijaan jouduttiin lisäämään opetusryhmiä (maahanmuuttajaoppilaiden määrän kasvu). Nämä lisääntyneet valmo ja S2 opettajien ja ohjaajien kulut katetaan osittain Elyn maahanmuuttokorvauksista. Lisäksi erilliskorvausten arvio oli jäänyt liian alhaiselle tasolle talousarviossa. Edellisistä johtuen opetus- ja kasvatuslautakunta on tehnyt lisämäärärahaesityksen.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen osalta on myös haettu lisämäärärahaa johtuen siitä, että TE-palvelujen laskutus arvioitiin liian matalaksi talousarviossa. Myös Ely- maahanmuuttokorvauksiin esitetään tuottoja lisäävä määrärahamuutos.

Kaupungin toimintakate (toimintatuottojen ja -kulujen erotus ilman poistoja) oli -30,7 miljoonaa euroa (74,3 %).

Kaupungin verotilitykset olivat tammi-syyskuussa yhteensä 30,6 miljoonaa euroa (73,8%). Talousarviossa vuoden 2026 verotuloiksi on arvioitu 41,5 miljoonaa euroa (2025 toteuma 39,1 milj. euroa). Verotuloennuste 9/2026 on noin 1,5 milj. euroa talousarviota heikompi. Kaupungin alijäämäennusteen kasvamiseen tällä on vastaava vaikutus.
Määrärahamuutoksena haetaan verotulojen tuoton vastaavaa alennusta.

Ennuste vuodelle 2026 näyttää tässä vaiheessa toteutuvan noin 3,3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Talousarviossa alijäämää on

budjetoitu 1,0 milj. euroa. Verotulojen lisäksi tiedossa on tulossa merkittävä alaskirjaus kaupungin omistaman Panimokiinteistöjen takausvastuusta sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä elinkeino- ja työllisyyspalvelujen edellämainitut määrärahamuutokset.

Päivitetyn painelaskelman ja 9 kuukauden toteutuman perusteella laaditun ennusteen mukaan strateginen tavoite talouden tasapainosta suunnitelmakauden lopussa on selvästi vaarantunut. Kaupungin rakenteellinen alijäämä on edelleen huomattava, eivätkä toteutetut sopeutustoimet, tehdyt päätökset tai verotulojen kehitys ole riittäneet kääntämään talouskehitystä kestävälle uralle. Mikäli kehitys jatkuu ennusteen mukaisena, kaupungin osuus taseeseen kertyneestä ylijäämästä 3,9 milj. euroa kulutetaan jo ensi vuonna, minkä jälkeen talouden puskurina ovat enää vesiliikelaitosten kertyneet ylijäämät.

Investointien toteutuminen/kaupunki

Monen vuoden voimakkaan investointivuoden jälkeen vuoden 2026 investointitaso on maltillisempi. Kaupungin 9 kk investointien toteutumisaste oli 56,7 %. Toteuman osalta tulee huomata ettei toteuma ole tasainen pitkin vuotta. Osa hankkeista on edelleen kesken tai aloitetaan vasta syksyllä.

Liikelaitokset

Uudenkaupungin Vesi liikelaitos

Liikelaitoksen talous on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Poikkeuksena ovat kuitenkin jätevedenpuhdistupalvelumaksut, jotka ovat huomattavasti talousarviossa esitettyä pienemmät. Tämä johtuu suurelta osin Vakka-Suomen Veden käyttöönottaman hinnoittelun aiheuttamisperiaatteesta. Vakka-Suomen Vesi teki päätöksen hinnoittelumuutoksesta vasta Uudenkaupungin Veden talousarvion laatimisen jälkeen, joten sitä ei ole huomioitu talousarviossa.

Palveluiden ostot kasvoivat huomattavasti verrattuna edelliseen vuoteen. Kertaluonteisina palveluostoina menoja lisäsivät Myllymäen vesitornin purku ja Makeanveden altaan säännöstelylupaan liittyvät menot.

Toteutuneet investoinnit tammi-syyskuun osalta ovat 34 % koko vuodelle varatuista investoinneista.

Uusikaupunki

Vakka-Suomen Vesi liikelaitos

Liikelaitoksen talous on toteutunut vajaasti niin menojen kuin tuottojen osalta. Tämä johtuu alkuvuoden normaalia pienemmästä jätevesivirtaamasta puhdistamolle. Tuotot ovat kuitenkin olleet menoja suuremmat, joten toiminta itsessään on ollut kannattavaa ja hyvin hoidettua. Numerot eivät kuitenkaan kerro täyttä totuutta, koska erityisesti kemikaalien ostot toteutuvat säiliöiden tilausrajojen eivätkä kvartaalien mukaisesti.

Toteutuneet investoinnit tammi-syyskuun osalta ovat
23 % koko vuodelle varatuista investoinneista.

Valtuuston jo päättämät talousarviomuutokset

Vuonna 2026 luovuttiin kuluvan vuoden investointimäärärahojen tarkistamisesta aina vuoden alussa ja siihen liittyen vuosittaisten lisäsiirtojen tekemisestä. Kokonaisinvestointimenot 2026 osalta on ennakoitu jo syksyllä talousarvioon.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt yht 319 000 euron määrärahamuutokset:

- hankkeelle 92250 Katuvalaistuksen uusiminen 57 000 euroa / Kvalt 9.2.2026
- hankkeelle 91920 Liikennevalot KT43 42 000 euroa / Kvalt 9.2.2026
- hanke kalasataman tilojen ja laitureiden uusiminen ja kunnostus 60 000 euroa, omarahoitusosuus (kokonaiskustannus 300 000 euroa, johon myönnetty 240 000 euron tuki) / Kvalt 30.3.2026
- hankkeelle 91760 Viikaisten alueen liikennejärjestelyt (Koulupolun saneeraus) 60 000 euroa /Kvalt 18.5.2026
- hankkeelle 94571 Terveyskeskus F-siiven purun tukimuuri 100 000 euroa/ Kvalt 7.9.2026

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus:

Kaupunginhallitus merkitsee talouden 1-9/2026 osavuosikatsauksen tiedoksi ja antaa sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Uusikaupunki

_____

Kaupunginvaltuusto 26.10.2026 § 62
4233/02.02.02/2026

Esittelijä: Kaupunginhallitus

Päätösehdotus:

Kaupunginvaltuusto merkitsee talouden 1-9/2026 osavuosikatsauksen tiedoksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

_____